

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo je na Grabnu, štev. 5.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K. za pol leta 2 K. za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč na leto: 5 K 60 vin., za pol leta 2 K 80 vin., za četrt leta 1 K 40 vin. Naročnina se plačuje vnapij. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Spoštovani bralci Narodnega Lista!

Uljudno Vas vabimo, da se naročite na naš list. Stane za celo leto 1907 samo 4 K. One številke, ki so izšle meseca oktobra, novembra in decembra, stanejo skupaj 1 K. Prilagamo današnji številki poštne položnice, s katerimi se lahko vpošlje naročnina. Stopite s tako položnico na pošto in položite 4 K, če hočete plačati za celo leto, 2 K, če hočete plačati za pol leta, ali 1 K, če hočete plačati za četrt leta. Vsakdo plača, kolikor mu je enkrat mogoče. Oni, ki za lanske številke še niso plačali, priložijo še za tiste 1 K. Nobeden slovenski časopis, ki toliko ponuja, ni tako po ceni kakor „Narodni List“. Še enkrat Vas torej vljudno vabimo k naročbi. Obenem prosimo, naj tisti, ki na novo naroče in doslej še niso dobivali lista, to na položnici pripomnijo, morda tako, da pripišejo besedi: nov naročnik. — Somišljeniki, Vi pa vstrajajte v delu za razširjanje lista!

Štajerski deželni proračun za leto 1907.

Celje, 27. decembra 1906.

Dne 27. grudna se je začel štajerski deželni zbor za kratko komaj tridnevno zasedanje.

Deželnemu zboru predloži deželni odbor med drugim poročilo o upravi v letu 1905. in proračun za leto 1907. Obe predlogi ste za nas precejšnje važnosti vsled tega, ker se iz njih izvidi, kako gospodari deželni odbor z denarjem, kterega mora plačevati v deželno blagajno v precejšnjem delu slovenski kmet, obrtnik in trgovec.

Žalostno je za nas štajerske Slovence dejstvo, da smo se ravno za gospodarsko stran vobče in posebno še za gospodarstvo štajerske dežele premalo brigali. Ravno ta brezbriznost mase slovenskega prebivalstva je mnogo kriva, da se dosedaj ni toliko doseglo v prid slovenskega dela dežele, kakor bi se to moglo in moralo zgoditi.

Proračun dežele štajerske izkazuje potreščine 28.126.445 K
pokritja pa skupaj 15.489.530 K
torej primanjkljaja 12.636.915 K

Ta primanjkljaj bo se moral pokriti z nakladi na pivo in žganje ter z dokladi k neposrednemu (direktnemu) davku, pred vsem seveda k zemljiškemu davku. Imamo torej veselo upanje na zvišanje že itak visokih bremen.

Od potrebščin nas brigajo največ izdatki za šolstvo.

V učne namene zahteva deželni odbor nemalo vsoto 11.750.063 K
od ktere je pokrit le delež po 5.963.721 K
tako, da primanjkuje 5.786.342 K

Za ljudske šole je preliminiran (določen) izdatek v višini 5.015.924 K.

Izdatki za učne namene so gotovo dobro naloženi kapital (glavnica). Ker čim višja izobrazba, tem bolj raste blagostanje in tem lažje si ljudstvo pomaga.

Kakor se je pa na zaupnem skodu Narodne stranke za Štajersko povdarjalo, je ravno šola najhujše sredstvo naših nasprotnikov, s katerim hočejo nas Slovence ponemčiti. Nemški sodeželani zlorablajo šolo v svoje narodne namene. Deželni proračun nam to dokazuje.

Z deželnim denarjem n. pr. se vzdržuje Joaneum s potreščino 167.670 K
deželna risarska akademija s potreščino 8.505 K
deželna višja realka v Gradcu s potreščino 95.771 K
cesarja Franc-Jožefova deželna gimnazija v Ptuj s potreščino 64.252 K
deželno žensko učiteljske v Mariboru s potreščino 29.480 K
višja dež. gozdarska šola v Bruku na Muri s potreščino 58.372 K
deželne meščanske šole s potreščino 99.429 K
deželna kmetijska šola v Grotenhofu s primanjkljajem 36.838 K
deželna sadjarska in vinarska šola v Mariboru s primanjkljajem . 47.758 K
deželna rudarska šola v Ljubnem s primanjkljajem 25.932 K

Razven tega izda dežela pod različnimi poznamovanji za nemške učne zavode nad 150.000 kron, dalje podporo zloglasni Südmarki v višini 400 K, za nemški Schulverein 400 K, za Musikverein v Ptuj 300 K, za Musikverein v Celju 300 K, za mestna gledališča v Gradcu 25.000 K, za Studentenheim v Celju 4000 K, za Studentenheim v Ptuj 4000 K, za Mädchenheim v Ptuj 2000 K, za Studentenheim v Mariboru 3000 K.

Za slovenske učne namene se izda k večjemu 2000 kron (dijaški kuhinji v Mariboru in v Ptuj po 800 K). Za slovensko zgodovinsko društvo v Mariboru, za slovenske gledališčne predstave in slovenska godbena društva, za slovensko Ciril-Metodovo družbo, za dijaško kuhinjo v Celju, za dijaški dom v Celju, za dijaško

semenišče v Mariboru, za žensko učiteljske šolskih sester v Mariboru itd. ne da dežela ničesar, ampak vse za nemške šole in nemške učne namene. Dežela vzdržuje celo na slovenskem delu dežele velike nemške zavode, v katerih ponemčuje nas Slovence, s katerimi nam zavira in onemogočuje napredek. Deželna gimnazija v Ptuj je nemška, žensko učiteljske v Mariboru — nemško, vse meščanske šole (v Mariboru in Celju) nemške, sami nemški zavodi na slovenskih tleh za Nemce; za učne svrhe Slovencev, katerih je na Spodnjem Štajerskem 95 odstotkov, nima deželni odbor niti vinarja, ne ustanovi se slovenske gimnazije, ne realke, ne meščanskih šol, ne kmetijske šole. — Za nameravano slov. kmetijsko šolo v Št. Jurju pri Celju ni nič določeno.

Štajerski Slovenci so menda edino za to na svetu, da plačujejo peščici nemškutarjev v Mariboru, v Ptuj in v Celju ter po spodnještajerskih trgih učne zavode ter da pomagajo vzdrževati različna nemško-narodna društva in s tem na umeten način nemštvo med nami.

O daljnih krivicah v proračunu prihodnjič.

Organizacijska pravila „Narodne stranke za Štajersko.“

(Sprejeta na ustanovnem shodu dne 8. dec. 1906.)

I. Ime stranke.

§ 1. Stranki je ime: „Narodna stranka za Štajersko.“

II. Člani.

§ 2. Član stranke more biti vsakdo, kdor s svojim pristopom izjavi, da sprejema strankin program in se pokorava strankini organizaciji.

Član stranke postane, kogar v to pooblaščen strankini odbori v smislu § 10. b) sprejmejo kot člana.

§ 3. Da je kdo član stranke, ni odvisno od prispevanja kakšne članarine. Vendar se z ozirom na veliko važnost denarnih sredstev, s katerimi mora stranka v svrhu agitacije razpolagati, nalaga vsakemu somišljeniku kot narodnjaku dolžnost, da po svojih močeh stranko gmotno podpira. Okrajne organizacije prevzamejo nalogo, po svoji najboljši vesti skrbeti za prispevke v narodni sklad.

§ 4. Člani so dolžni širiti in braniti strankina načela, z vsemi silami sodelovati pri vsakem strankinem podjetju, pridobivati stranki nove članove, podvreči se vedno strankini disciplini, izvrševati odredbe strankinih odborov in pospeševati izvrševanje teh odredb po drugih, glasovati za strankine kandidate in sodelovati v volilnih akcijah in vse zastope. Vsak član naj je naročen po možnosti na strankino glasiło „Narodni List“ in je dolžan je širiti ter pridobivati naročnikov.

§ 5. Člani imajo:

- aktivno in pasivno volilno pravico glasovanja za vse organizacije v smislu odnosnih načel v teh pravilih;
- pravico zaščite in obrambe po strankinih odborih in v strankinem glasilu v pravičnih, četudi v osebnih zadevah, ako so v interesu javnosti;
- pravico ugovora proti delovanju strankinih odborov, a to samo v zaupnih sejah dotičnih strankinih odborov, le v slučaju nujnosti naravnost pri glavnem odboru.

§ 6. Član prestane biti s smrtjo, izstopom ali izključenjem iz stranke.

III. Strankini organi.

§ 7. Strankini organi so:

- okrajne organizacije,
- redna in izvanredna strankina zborovanja;
- glavni odbor,
- izvrševalni odbor.

IV. Okrajne organizacije.

§ 8. Članovi stranke enega okraja, ki ga določi ali glavni zbor ali glavni odbor stranke, tvorijo okrajno organizacijo.

Okraji so se določili na strankinem zboru dne 8. decembra sledeče: 1. Ljutomer-Gornja Radgona. 2. Sv. Lenart-Cmurek. 3. Ormož. 4. Ptuj. 5. Rogatec. 6. Šmarje. 7. Kozje. 8. Brežice-Sevnica. 9. Laško. 10. Trbovlje-Hrastnik-Dol. 11. Vransko. 12. Žalec - Petrovče - Gotovlje - Sv. Peter - Pirešca-Grize. 13. Braslovče-Polzela-Rečica ob Paki-Gomilsko. 14. Mozirje-Kokarje-Rečica ob Savinji. 15. Gornjigrad-gornjesavinska dolina. 16. Šoštanj-Velenje. 17. Slov. Gradec. 18. Marenberg-Vuhred-Kaplja-Vuzenica. 19. Ruše in širša okolica. 20. Maribor levi breg. 21. Maribor mesto. 22. Maribor desni breg. 23. Slov. Bistrica. 24. Konjice. 25. Št. Jur-Dramlje-Kalobje-Slivnica. 26. Vojnik-Dobrna - Škofjaves - Nova Čerkev - Frankolovo. 27. Celje-okolica-Levec-Trnovlje-Teharje.

§ 9. Posle te organizacije vodi okrajni odbor n. pr. 7 oseb, ki izberejo izmed sebe predsednika, njega namestnika, tajnika, blagajnika in 3 odbornike. Odbor, ki mu naj bo sedež po mogočnosti v središču okraja, se izvoli na rednem zborovanju okr. organizacije za leto dni. V ostalem se tudi okrajni odbori organizirajo po okrajnih odnošajih in niso vezani na število sedem.

§ 10. Delokrog okrajnih odborov je:

- okrajna propaganda potom ljudskih zborovanj, predavanj, razširjanja časopisov, knjig in brošur, ustanavljanja izobraževalnih društev, ljudskih knjižnic itd.;
- sprejemanje članov; okrajni odbor pa ima naznaniti vsakomesečno imena vseh nanovo pristopivših članov glavnemu odboru, ki ima proti sprejemu tega ali onega člana pravico ugovora, v katerem slučaju odločuje glavni zbor;
- prirejanje rednih in izvanrednih zborovanj v okraju;
- delovanje na to, da se v občinski in okrajni upravi provedejo načela stranke;
- delo za osnivanje gospodarskih podjetij in zadrug, prosvetnih in človekoljubnih naprav v okraju;
- skrb, vedno nadzorovanje in razvidnost volilnih imenikov (koje mora po mogočnosti imeti v prepisu in spremembe zapisovati tekom leta), in sicer imenikov volilcev v obč., okr. zastop, dež. in drž. zbor, ter v druga gospodarska, prosvetna in strokovna zastopstva; v prvi vrsti mora imeti v razvidnosti vse volilce stranke;
- inicijativa v strankinih vprašanjih v lastnem delokrogu, odnosno po predlogih v ostalih strankinih odborih;
- redna mesečna poročila glavnemu odboru o stanju okrajne organizacije, osobito pred volitvami;
- vodstvo članskih matičnih in blagajniških knjig;
- izvršitev sklepov glavnega odbora ter podpiranje istega v delovanju;
- volilna agitacija;
- izvolitev poročevalca za strankino glasilo;

l) sestava in nadzorstvo narodnega katastra, osobito tozadevnih zapiskov, opozarjanje glavnega odbora na pretečo narodno izgubo itd.

§ 11. Okrajni odbor je dolžan stalno stati v zvezi z zastopnikom okraja v deželni in državnem zboru, ki je član stranke, slediti njegovemu delovanju kot zastopnika in ga pozvati vsako leto na polaganje računa, če se zastopnik sam ne bi spomnil te dolžnosti.

§ 12. Redna zborovanja okrajnih organizacij se vrše vsako leto vsaj enkrat, izvanredna pa posebno v očigled volitvam v razne zastope, da se dogovori o kandidatih.

§ 13. Okrajna organizacija sme krajevnim razmeram primerno sporazumno z glavnim odborom snovati krajevne podorganizacije.

V. Glavni zbor stranke.

A. Redni strankini glavni zbor.

§ 14. Glavni strankini zbor se ima vršiti vsako leto v kraju, kojega je določil glavni zbor prejšnjega leta; če glede tega ni sklepa, določi kraj glavnega zbora glavni odbor.

§ 15. Glavni strankini zbor se objavlja skozi celi mesec pred zborom v strankinem glasilu obenem z označenjem glavnih točk dnevnega reda.

§ 16. Predlogi se imajo vedno doposlati glavnemu odboru vsaj dva tedna pred zborom.

§ 17. Pristop k glavnemu zboru ima vsak član stranke, a pravico glasovanja imajo:

- predsedniki oziroma odposlanci okrajnih organizacij;
- člani glavnega odbora, ki jim pa v vprašanih gospodarske uprave stranke pripada samo posvetovalni glas;
- urednik strankinega glasila;
- poslanci, ki so člani stranke.

§ 18. Glavni strankini zbor si izbere predsedništvo in zapisnikarje ter si določi poslovni red. Člani glavnega odbora ne morejo biti izvoljeni v predsedstva glavnega strankinega zbora.

§ 19. Delokrog glavnega zbora je:

- kot najvišji strankini organ odločuje končno v vseh vprašanih programa in taktike, organizacije in dela ter v vseh strankinih sporih;
- voli vsako leto glavni odbor;
- presoja delovanje glavnega odbora v celoti ali v posameznostih;
- sklepa o delovanju stranke, s katerim se ima izvajati strankini program po časovnih razmerah in splošno-narodnih potrebah;
- odločuje o predlogih, ki so na dnevnem redu;
- odločuje o proračunu in o sklepnih računih strankine blagajne, a to v zaupni seji.

§ 20. Sklepi obveljajo pri nadpolovični večini glasov. Samo za spremembo programa ter za določitev taktike v važnih vprašanjih (obstrukcija itd.) ste potrebni dve tretjini glasov navzočih.

B. Izvanredni strankini glavni zbor.

§ 21. Izvanredni glavni zbor skliče osrednji odbor:

- če to sam sklene;
- če zahteva ena tretjina okrajnih organizacij, predloživši osrednjemu odboru dnevni red in predloge.

VI. Osrednji odbor.

§ 22. Glavni odbor šteje začasno najmanj 40 članov. Zastopane morajo biti vse okrajne organizacije po svojih predsednikih oziroma njih namestnikih. Poleg tega so člani osrednjega odbora poslanci, ki so člani stranke.

§ 23. V svoji prvi seji izvoli odbor izmed sebe predsednika, dva podpredsednika, dva tajnika in enega blagajnika ter si sestavi poslovnik. Poleg tega si izvoli glavni odbor poročevalce in sicer: političnega, gospodarskega, prosvetnega, socialnega, poročevalca za propagando, za strankino glasilo in poročevalca za volitve.

§ 24. Glavni odbor je glavni izvrševalni organ stranke; on zastopa stranko na zunaj, in ima dolžnost in pravico, da v vsakem konkretnem slučaju stori vse, kar smatra, da je v interesu in v korist stranke. Naposled ima strogo izvrševati sklepe glavnega zbora, ima uravnavati trenutne akcije stranke, določujd smer strankinemu glasilu

ter določa v sporazumu z okrajnimi organizacijami, (ki pa imajo v to svrhu sklicati ljudska zborovanja, na katerih se izreče ljudstvo samo!) kandidate za deželni in državni zbor.

§ 25. Glavni odbor ima pravico nadzorstva nad denarnim poslovanjem okrajnih organizacij.

§ 26. Sedež glavnega odbora je v Celju, svoje odredbe objavlja v strankinem glasilu.

§ 27. Če se izprazni mesto kakega člana glavnega odbora bodisi s smrtjo, z odstopom ali izključenjem, se spopolni s kooptacijo (t. j. glavni odbor si sam izvoli začasnega namestnika).

§ 28. Najmanj vsake tri mesece enkrat se mora sestati glavni odbor stranke in mora vsak okrajni odbor po možnosti k vsakemu sestanku glavnega odbora poslati enega zastopnika. Kraj in čas sestanka naznani izvrševalni odbor.

VII. Izvrševalni odbor.

§ 29. V izvrševalnem odboru stranke so predsednik, oba podpredsednika, oba tajnika in blagajnik glavnega odbora, dalje pa še 5 članov istega in sicer tako, da je v izvrševalnem odboru v svrhu vsakokratne sklepčnosti šest članov glavnega odbora iz Celja in 5 izvenceljskih. Izvrševalni odbor pa ima v slučajih potrebe pravico si kooptirati še potrebno število članov.

§ 30. Izvrševalni odbor rešuje tekoče strankine posle in izvršuje sklepe glavnega odbora.

VIII. Obvestilni ali posredovalni urad.

§ 31. Naloga glavnega odbora je, da ustvari sčasoma, če le količikaj mogoče, nekaj obvestilni ali posredovalni urad, ki ima iti članom stranke na roko, da jim daje v mejah tehnične in denarne možnosti brezplačno, a proti povrnitvi gotovih stroškov nasvete in strokovne izpovedi, bodisi naravnost, bodisi v za to določenem oddelku strankinega glasila. Na čelu obvestilnega urada stoji eden tajnikov glavnega odbora, Zoper obvestilni urad pritožiti se ima vsakdo pravico in sicer na glavni odbor, ki o tem končno odloči.

IX. Strankino glasilo.

§ 32. Strankino glasilo je po sklepu glavnega zbora z dne 8. decembra 1906. „Narodni List.“

Nerazdeljen dopoldanski pouk v ljudskih šolah.

Znano nam je, da naši otroci zahajajo v šolo dopoldan in popoldne. Ako bi pa upeljali dopoldanski nerazdeljeni pouk, bi šolarji hodili v šolo samo popoldne. Razmislivajmo nekoliko o tem, katere koristi nam nudi nerazdeljeni šolski čas, bi se li mogel uvesti v naše šole in če, v katere in kako?

Predvsem naj omenimo, da je z letošnjim šolskim letom uveljavljen nov šolski in učni red za ljudske in meščanske šole. § 60. šolskega in učnega reda se glasi: „Deželni šolski svet sme na dobro utemeljeno prošnjo zastopstev v šolanih občin ali krajnega šolskega sveta dovoliti uvedbo nerazdeljenega dopoldanskega pouka na posameznih ljudskih šolah, ako kažejo zdravstvene in gospodarske razmere šolskega okoliša, njegova razsežnost ter krajne razmere potov in vremenske razmere, da je potrebna zaprosena uredba šole.“

Omenimo še dalje, da je uveden tak način poučevanja že na Nemškem. Tudi na večih šolah po Hrvaškem je upeljan nerazdeljen dopoldanski čas pouka. Letošnje binkoštnice so porabili naši učitelji iz vseh slovenskih dežel za to, da so se v Šoštanju posvetovali o priliki zborovanja učiteljske „Zaveze“ o tem vprašanju. Ogromna večina učiteljstva se je izrekla za nerazdeljen čas pouka. V nekaterih šolah na Sp. Štajerskem se tudi že v resnici poučuje na podlagi nerazdeljenega dopoldanskega pouka.

Koristi nerazdeljenega časa pouka so velike. Te koristi opazujemo na zdravstvenem, pedagoškem (vzgojevalnem), gospodarskem in нравstvenem polju.

Nerazdeljen čas pouka bolje ugaja zdravju otrok, ker deca lažje prebavlja in ker se deca več kreta na svežem zraku, bodisi da doma kaj

dela ali bodisi na kak drug način. Zdravniki strokovnjaki so dokazali, da so vzroki večjemu bolehanju pri razdeljenemu času ponka (t. j. takšnem, kakoršen je zdaj v navadi). Zdravniki zahtevajo, da naj ima dete po kosilu najmanj 3 ure odmora. A kako se godi v tem oziru našim otrokom? Ko zazvoni poldan, mnogo šolarjev, ako le dopušča vreme (— večina učencev je pa ali brez kosila ali pa zavžije opoldan le košček suhega kruha in to navadno skozi vse šolsko leto —) poleti v večkrat precej oddaljen kraj od šole domov h kosilu, ki ga v naglici in od dolgega potu ves prepoten komaj zavžije in hajdi s polnim želodcem v največjem diru in strahu, da šole ne zamudi, proti učilnici. Mnogo učencev se pa tudi potika med opoldanskim odmorom ali pri šoli ali v bližnji šolski okolici in sicer ob vsakem vremenu, kar dostikrat tudi nengodno upliva na zdravje otrok, ali pa posedajo v opoldanskem času na šolskem dvorišču ali v šolskih sobah, posebno po zimi in ob nengodnem vremenu, kar zopet škoduje zdravju otrok, bodisi že zaradi tega, ker morajo ves čas prebiti v zaduhlih, večkrat neprostornih, nizkih, preperelih sobah, ki so neprezračene, v katerih najmanjši ropot in drug nered provzroči mnogo prahu. Zato so otroci blede, slabi, bolehní. Mnogi boleajo na želodcu, a to vse zaradi tega, ker jim ne damo prilike, da ono malo kosila prebavijo tako, kakor zahteva priroda. Živali mirujejo, ko so povžile hrano, ker se pokoravajo nevede prirodnim zakonom, a mi razumna bitja se borimo proti njim.

Koristi za vzgojo je lahko naštetí. Uspeh vsega ponka je odvisen od pazljivosti in obiska šole.

Pa kaka je pazljivost otrok prvo in drugo uro popoldne? Jako slaba. Deca je zaradi prebavljanja, ki ga vrši želodec, prvo uro zaspána, a drugo uro nemirna. Enourni odmor ni dovolj, da bi zenačil zdelanost od predpoldneva in ono, ki je nastala zaradi prebave. Pač pa še pot do šole, igranje otrok pred početkom popoldanskega ponka, naglo použivanje, učenje, trda hrana itd. še bolj poveča zdelanost, tako da večkrat niti odmor 4 ur ne more otroka storiti sposobnega za duševno delo.

Začenjamo v največ slučajih šolo že ob 1. uri. Dodajmo utrujenosti zaradi hranitve še utrujenost vsled ponka 2 do 3 ur, dobimo tedaj, da je dete popoldan ob 5 uri tako zdelano, kakor bi bilo dopoldan 4 polne ure pazljivo delovalo. Taka je tedaj pazljivost otrok popoldne. Zato, če ima pravi pedagog (učitelj) srce, bo težko z otroci delal.

Gospodarske koristi nerazdeljenega časa ponka so tudi velike. Idimo narodu povsod na roko, a osobito glede šole. Zakaj bi se pa ne olajšalo roditeljem šolanje, ako ni to na škodo ponku samemu, oziroma ni protivno zakonu in naredbam. Ni dvoma, da bi z nerazdeljenim časom ponka mnogo pomogli. Starši bi lahko porabili otroke doma za kako lahko delo, posebno ker povsod opazujemo pomanjkanje delavnih sil, dočim zdaj opazujemo, da otroci v poletnem času od 11. ure, oziroma že od 10. ure dopoldne do 1. ure, ponekod tudi do 2. popoldne, torej večkrat kar 4 ure pohajkujejo. Tem potom se navadijo tudi zamenjati šolo. Mnogi se med opoldanskim odmorom odstranijo predaleč od šole, da se kje na skrivnem igrajo in tako večkrat pozabijo na šolo ali pa prepozno prihajajo. Velik del našega ljudstva je zelo reven, da večkrat po zimi ne more svojih otrok pošiljati v šolo zato, ker jih ne more obleči. Dostikrat pride otrok le tedaj v šoli, ako mu posodi obnuvalo ali obleko oče ali mati ali starejši brat in sestra. Če bi pa otrok hodil samo dopoldan v šolo, bi to starši lahko storili še v obilnejši meri in lažje.

Prezreti ne smemo še nraavstvenih razlogov. Na vseh šolah na kmetih in na mnogih mestnih ostaja v šoli čez polovico otrok. Učitelj ne more vedno paziti na deco. Ako pa uvedemo nerazdeljeni čas poučevanja, ne bo deca sama v šoli. Na poti domov pa ji je čuvaj dnevna svetloba. In ob vsakem vremenu jo lahko z mirnejšo zavestjo puščamo domov.

To so glavne koristi, ki bi jih nam nudil v sedanjih razmerah nerazdeljen čas poučevanja. To so na vsak način velike koristi, zato pa mo-

ramo stremeti za tem, da uvedemo ta način poučevanja tam, kjer se to da izvesti. Samo vprašanje je, v katere šole in kako ga naj uvedemo.

V šole s poldnevnim poukom ga ne moremo uvesti. Če bi to storili, bi imeli poedini razredi šole vsak drug dan šolo — a to ne bi bilo dobro za napredek. Take šole imajo že zdaj slab uspeh, ki bi pa bil potem še slabejši.

V ljudske šole, kjer ni poldnevnega ponka, bi lahko uvedli nerazdeljen čas poučevanja. Ako bi porabili tudi četrtek za šolo, bi odpadlo na poučevanje tri in pol do štiri in pol ure na dan.

Čas ponka bi se moral seveda povsod krajjevo primerno določiti. Ponekod bo dobro, da traja tak nerazdeljen čas ponka od $\frac{1}{2}$ 8. do $\frac{1}{2}$ 12. ali do 12. ure, drugod od 9. do 1. ali 2. ure popoldne. Odmori bi bili vsako uro po deset, vsako drugo uro po petnajst minut. V zadnjih dveh urah bi se poučevali samo lahki predmeti, kakor risanje, telovadba, pisanje petje itd.

Prepričani smo, da bi taka uredba šolskega ponka neizmerno koristila našemu kmečkemu prebivalstvu, zato želimo, da prijatelji našega kmeta z vso vnemo delajo na to, da se bo ljudstvo posluževalo te poti, ki mu jo podaja novi šolski učni red.

Prepričani smo pa na drugi strani tudi, da se bo v zvezi s tem dalo tudi najuspešnejše rešiti vprašanje poletnih šolskih počitnic in bo konečno moralo ponehati hujskanje gotovih krogov zoper šolo.

Imejmo vedno pred očmi: „Dobra šola je pot k pravi izobrazbi, prava izobrazba je pot k zdravemu narodnemu napredku!“

Dopisi.

Iz Hrastnika. Da so v tukajšnjih rudnikih razmere naravnost neznosne, da morajo rudarji za najslabšo plačo opravljati svoje smrtonovarno delo, to je že itak povsod znano. Vendar je rudar, dokler ima še kaj mozga v svojih kosteh, še vendar nekaj číslan pri slavni izkoriščevalni trboveljski premogokopni družbi, ki hoče vsakega rudarja izrabiti do poslednje moči v svoj dobiček. Imajo tudi rudarji skupno bratovsko skladnico in bolniško blagajno, h katerim je vsak rudar dolžan pristopiti takoj, ko začne pri kakem rudniku delati. Toda nazadnje, ko umrje izmučeni rudar po kratkem uživanju svoje težko prislužene male penzije, se ne briga gori omenjena družba, ali se naj ga pokoplje ali na vrhu pusti. Da si rudar ne more pri najboljši volji ničesar prihraniti od zaslužka, še manj pa od svoje sramotno male penzije, to je gotovo, in žena takega rudarja, ali ako žena poprej umrje, ne more preskrbeti ne žena možu, ne mož ženi dostojnega pogreba. In kdo mora skrbeti za pogrebe? — Nihče drugi, kot konzumno društvo! — Toraj vsak rudar, ki kupi v konzumnem društvu svoje življenske potrebščine, si lahko misli, kedar kaj kupi, da je moral blago toliko dražje plačati, da boede tudi nekaj za njegov pogreb. Vprašali bi se pa lahko, kje se je rudar izrabil, ali v konzumnem društvu, ali pri rudniku? Potem je pa tudi dolžnost tistega, kateremu je celo življenje delal, da ga dostojno kot človeka pokoplje. In še eno: Kdo boede skrbel za pogreb tistim zaslepljenim rudarjem, ki kupujejo v rudniškem konzumu? Zavedni delavci gotovo ne!

Iz Rajhenburga smo že v zadnji številki na kratko poročali, da so si sestavili za organizacijski okraj Brežice in Sevnico na sestanku v Sevnici dne 22. decembra okrajni odbor. Posamezne točke iz poročila podajemo v sledečem: Prečítala se je resolucija narodne stranke o veri in vsi navzoči so ji enoglasno pritrdili! Nikdo se ne bode dotikal in skrunil najsvetejši čút našega milega naroda.

Nato se je izvolil z vsklikom enoglasno sledeči okrajni odbor za sodnijska okraja Brežice in Sevnica:

Predsednik: Anton Kunej, župan in posestnik v Stolovniku pri Rajhenburgu; podpredsednik Josip Mešiček, nadučitelj v Sevnici; tajnik: Peter Jankovič, učitelj v Rajhenburgu; blagajnik: Benjamin Kunej v Brežicah; odborniki: Matija Gabrič, kmet v Brezjem; Juro Veršec, posestnik v

Pišecah; dr. Josip Strašek, zdravnik v Brežicah; Janez Črnoga, posestnik in gostilničar na Zdolah; Jožef Janežič, posestnik na Bizeljskem.

Sklenilo se je naprositi strankino vodstvo, da dovoli z ozirom na razsežnost okraja, za ta okraj več odbornikov. Vsaka župnija naj bi imela po enega odbornika. Naloga teh odbornikov boede snovati v svojih okoliših krajne odbore. Ti krajni odbori naj se osnujejo že z novim letom. Obenem naj sestavi vsak odbornik znamenek vseh strankinih pristašev, da ima potem okrajni odbor skupen pregled. Dolžnost vsakega odbornika bo tudi nabiranje naročnikov strankinega lista. Najbolje bi bilo, da pobere odborniki naročnino in jo skupno potem odpošljejo. Kdor pa nikakor ne more plačati lista, naj bi se mu pošiljal brezplačno! Krajni odbori naj prirejajo pogosto poučna predavanja. Strankino vodstvo ima na razpolago strokovnjake za vse stroke in jih bo na prošnjo gotovo drage volje poslalo.

G. Benjamin Kunej omeni, da je sicer lepo mnogo govoriti, a glavno je delo. Da boede narodna stranka obstala in se krepko razvila, to nam jamči osrednji odbor. Požrtvovalnost teh mož je velikanska, zato je ravno dolžnost vsakega posameznika, da jih podpira vsak po svojih močeh s tem, da pridobiva naročnikov listu in po možnosti tudi s peresom deluje.

Za strankine namene okrajnega odbora nabere blagajnik od navzočih 3240 K.

Kot sveto prisego, da bodo vsi odborniki delovali po svojih močeh za narodno stvar ter podpirali predsednika v njegovem pretežavnem delu, so segli odborniki predsedniku v roke.

Predsednik končno izreka trdno nado, da narodna stranka postane v kratkem mogočno drevo, ki bo raztezalo svoje veje v najvišjo gorško vasico! Vsi ostudni napadi nasprotnikov ne bodo mogli niti najmanje škodovati dobri stvari. Narodna stranka zbira okoli sebe le može, katerim je resno mar dela in ki imajo svojo lastno voljo in pamet. Ona se nikakor ne naslanja na brezumno maso! Zato je pa dolžnost narodne stranke o ljudski izobrazbi s prirejanjem shodov in širiti zborovanj, predavanj i. t. d. Le izobražen človek more biti svoboden!

Iz dravinske doline. Kaj pa je pri nas z živinorejo in poljedelstvom? Glede prve točke moramo žalibog priznati, da nimamo posebno dobre pasme. Že to samo na sebi je zelo slabo. Pa tudi ta pasma, ki jo imamo, se je v poslednjih letih zelo poslabšala. To pa vsled tega, ker posamezni posestniki, ki imajo od okr. zastopov izročene bike, iste mnogokrat prenapenjajo z delom, nadalje jih mnogi preslabo krmijo, tretjič pa v številnih slučajih prevečkrat na dan spuščajo. V ostalem vemo, da deželna vlada tudi v tem slučaju za naše slovenske živinorejce ni tako skrbna, kakor bi morala biti, ker se gre za čisto gospodarsko vprašanje. Slabši material pošlje nam. Tudi tukaj je po našem mnenju edina trajna odpomoč — zadruga in sicer bikorejska zadruga. Načelovali bi ji slovenski možje, ki bi se potrudili, da se nvede dobra pasma živine v naši dolini, kateri bi s tem v gmotnem oziru znatno koristili. Živinoreja je namreč dandanes pri nas, dragi dravinski kmetje, edina panoga kmetijstva, ki prinaša sigurne dohodke. S tem bi morali računati.

Pri nas bi se morali neprimerno več pečati z živinorejo, kakor se v resnici. Pred vsem svetom si moramo predbacivati velik pogršek v razdelitvi posestev. Imamo najmanj za 40% preveč njiv; najmanj dve petini dosedanjega polja bi morali še spremeniti v travnike, te prav dobro gnojiti, s čemur bi se živinoreja naenkrat zelo dvignila. Dela s posestvom bi imeli neprimerno manje, kar bi bilo zelo ugodno, ker so delavci dragi. Nadalje bi nam zemlja res tudi prinašala dobiček v denarju. Sedaj, ko se pečamo pretežno s poljedelstvom, nimamo prav nič.

Delavce imamo radi polja, polje radi delavcev, pridelkov ne moremo prodati, ker je žitu itd. vsled inozemske tekme cena prenizka in se nam

nit delo ne plača, naposled ne dobimo iz njiv niti toliko, da bi mogli plačati davke.

Pri živinoreji pa je ravno dandanes stvar drugačna. Delo lahko opravlja pri živini gospodar, kmet sam, ki pa se mora tudi za kako knjigo, ki piše o živinoreji zanimati, ker bo sicer slaba zanj. Travniki vzamejo neprimerno manj delavcev, ujimam niso tako izpostavljeni itd. ter nudijo lepo priliko, da si kmet opomore z sadje-rejo; pretežna večina travnikov se lahko zasadi s sadnim drevjem.

Živina se leto za letom enakomerno plodi in odrasča ter je za kmetovalca takorekoč gotov denar, ker jo vedno lahko proda in dandanes precej drago proda. Ako toraj hočemo izdatke, delo in trud zmanjšati, dohodke pa povečati, spremenimo skoro polovico njiv v deteljšča in travnike ter se pečajmo neprimerno kakor doslej!

Iz šentlendarškega okraja v Slovenskih goricah. Zares, nekaka moreča usoda leži nad nami slovenskimi kmeti, namreč nad našim političnim življenjem; tako ne more in ne sme dalje trajati, to spoznava večina; ali da bi temu odpomogli, tega si ne upa nihče očitoma povedati, mnogo manj pa še nastopiti. Pa doslej to tudi ni bilo mogoče, ker slov. štajerski kmeti nismo imeli lista, kjer bi mogli očitoma brez zavijanja na glas odkriti svoje težnje. In vendar še ob pravem času je začel izhajati list, iz katerega programa se razvidi, da ne bo samo s praznimi klerikalnimi ali liberalnimi obljubami čitateljev za nos vodil, ampak bode odločno, radikalno nastopal. In če ostane zvest svojem programu, ter bode neustrašeno prinašal tudi članke, kateri bodo prihajali zares od žuljavih kmečkih rok, mislim, da mu bo zasigurana prihodnost. Dragi sotrpini, slov. kmetje, agitirajmo in naročujmo si: „Narodni list“.

Mislim, da bo nam slavno uredništvo rado-voljno dalo na razpolago prostora v svojem cenj. listu za naše dopise. (Vsikdar rade volje, in želimo le, da se slovenski kmetje pridno oglašajo kot dopisniki. Op. uredn.) Naj bi tako vsaj malo jasne postale naše težnje tudi slov. poslancem, kajti naš kmet je že tako maloupen, da če pride kak dr. Korošec ali drugi poročat, kako se poteguje za zvišanje plač poštnih ali drugih uradnikov na rovaš kmeta, da mu takrat ploskajo in zaupnice izrekajo ter mnogokrat glasujejo za jako smešne resolucije, katere se večinoma v glavi kakega nestrokovnjaka v kmetiski stvari izcimijo, ter se žnjimi smeši celi slov. narod. Ali gorje mu, ako si je kdo upal na kakšnem zborovanju, zaupnem shodu ali drugod izraziti svoje mnenje napram tem privilegiranim „voditeljem“; takoj ga skušajo pripraviti ob ves ugled, češ da je liberalec, nemškutar in bog zna vse kaj. In zato hvala Bogu, da je minila doba, ko so samo „poklicani“ smeli kaj govoriti, drugi pa, odločujoča masa, pa je morala molčati ter za njihova mnogokrat jako smešna načela iti v boj. Upamo da bodo začeli tudi č. gg. vero razločevati od politike, ter da ne bodo nadalje pod krinko sv. vere uganjali raznih političnih lumparij ter begali nas kmete. Vedite, da se naš kmet zaveda tega, da smo v politiki vsi stanovi enaki. Nobeden stan ni nezmotljiv, da bi se njegovo delovanje ne smelo razmotrivati! V bodoče več o naših težnjah, ako mi g. urednik dovolite. (Op. uredn.: Prosimo, da se kmalu spet oglasite! Narodni pozdrav!) Kmet iz Sl. gor.

Od Sv. Bolfanka v Slov. goricah.

Kakor je bilo naznanjeno, vršila se je 26. decembra 1906, v gostilni g. Gomzija v Bišu tombola v prid novoustanovljenemu gasilnemu društvu za župnijo Sv. Bolfanka. Na sporedu je bilo tudi petje, koje bi naj oskrbel pevski zbor tukajšnjega bralnega društva. Cesar pa nikdo ni pričakoval, se je zgodilo. Bolfanski pevci niso smeli sodelovati pri poštenu veselici bolfanskega gasilnega društva, dasi je to tudi narodno in nič manj katoliško, kot je bralno društvo. Dotični „ukaz“ izšel je od strani, od katere bi človek, ki naših tužnih razmer ne pozna, kaj takega nikdar ne pričakoval.

V predzadnji številki „Slov. Gospodarja“ se znani C. Kos spodtika nad tem, ker je dopisnik v 8. številki „Narodnega lista“ izpustil besedo „katoliško“. Prav je imel. Društvo, pri katerem imajo odločilno besedo resnično katoliški možje in mla-deniči, bi ne moglo nikdar ravnati tako nekr-

ščansko napram tako koristnemu domačemu društvu kot je ravno gasilno. Morda je bila veselica združena s plesom, morda je oštir kak nepošten brezverski človek? Kaj še! V dotičnih prostorih se že leta in leta ni plesalo, gospodar pa je skoziinskoz veren, naroden in splošno spoštovan mož. Dasi je od cerkve dober kilometer oddaljen, ima gostilno ob nedeljah in praznikih med božjo službo vedno zaprto. Vzrok prepovedi tiči toraj drugje in je tudi dobro znan. Zbog neopravičenega sovraštva ste se hotele maščevati, dobre dušice, a se vam ni posrečilo. Vkljub grdim spletkam in vkljub slabim potom bilo je namreč z veselice zadovoljno gasilno društvo, oštir in tudi mnogo-brojni gostje, ki so se pri res izborni kapljici prav dobro zabavali. Vam pa pečata grde mašče-valnosti ne izbriše s čela nobeden izgovor.

Iz političnega sveta.

Štajerski deželni zbor

se je zbral dne 27. decembra 1906, in je zboroval dne 27. in 28. dec. Izvolil se je finančni odsek, v katerem sta slovenska poslanca dr. Hrašovec in dr. Ploj. V odsek za občinske zadeve je voljen Slovenec dr. Jurtela. — Zaradi zavlačevanja zadeve slovenske kmetijske šole je stavil vprašanje na deželni odbor poslanec Roškar. — Zaradi slovenskih kmetijskih podružnic, katerih ustanovitvi dela zapreke štajerska kmetijska družba iz izključno političnih nagibov, je stavil tozadevno vprašanje na deželno vlado dr. Hrašovec. — Zaradi nepoštenega postopanja [brežiškega glavarja Vistarinja pri razdeljevanju podpor v kozjanskem okraju je stavil vprašanje dr. Jankovič. — Zaradi pristranskega postopanja deželnega šolskega sveta, ki nekaterim slovenskim učiteljem, kateri so se hoteli udeležiti čebelarkega tečaja v Ljubljani, ni dovolil potrebnega dopusta, je stavil vprašanje poslanec Roš. — O deželnem proračunu, ki ga je deželni zbor v seji dne 28. decembra za pol leta odobril, poročamo itak obširneje na drugem mestu. Iz debate (razgovora), ki se je razvila pri tej točki, omenjamo le, da je poslanec Rosel zahteval v svojem govoru progresivni, to je dohodkom odgovarjajoči davek, ki bi bil za vse enako pravičen. Progresivni davek je tudi naša zahteva. — Poslanec Robič je predlagal, naj bi se vse šole pomaknile iz tretjega v drugi plačilni razred. Nadalje je stavil na namestnika vprašanje zaradi pristranskega, nepostavnega postopanja pri imenovanju okrožnega zdravnika za Vojnik. Zaradi občinskih volitev v Mariboru, pri katerih so, kakor smo sporočili, zmagali vsled hudobnih nasilstev in sleparstev Nemci, je stavil vprašanje posl. Resel. — Po kratkem, dvadnevem zasedanju je bil deželni zbor zaključen.

Splošna in enaka volilna pravica za štajerski deželni zbor.

Poslanec Robič je v zadnjem zasedanju deželnega zbora vložil predlog za uvedbo splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice za deželni zbor. Upamo, da se bo deželni zbor v svojem bodočem zasedanju resno baval s tem vprašanjem ter da bo dal pravico štajerskemu prebivalstvu. Upamo tudi, da bo postopal pri tem štajerski deželni zbor bolj pravično nasproti Slovencem, kakor je to storil državni zbor ter da se uvede res splošna in enaka volilna pravica, po kateri dobimo Slovenci v štajerskem deželnem zboru ono število zastopnikov, katero nam po številu kot eni tretjini štajerskega prebivalstva in po davčni moči gre.

Državni zbor

se snide zopet dne 9. t. m. Na dnevnem redu je poleg drugih točk tudi poročilo obrtnega odseka o vladni predlogi glede zakonskega načrta, s katerim se izdajo odredbe proti pijančevanju. Seveda se ima baviti še zbornica tudi z volilno preosnovo.

Zvišanje poštnih, brzojavnih in telefonskih pristojbin je v državnem zakoniku že razglašeno in stopi dne 16. januarja t. l. v veljavo.

Cesar je potrdil

zakon, po katerem sme vlada od 1. januarja do

31. decembra tek. leta urediti trgovinsko razmerje z drugimi državami.

V koroškem deželnem zboru

je bil predložen načrt zakona za izboljšanje plač učiteljstvu na ljudskih in meščanskih šolah.

Nižjeavstrijski deželni zbor

je sprejel zakonski načrt o volilni dolžnosti.

Deželni zbor v Trstu

je zboroval dne 27. decembra 1906. Od delavske strani je podan predlog za uvedbo splošne in enake volilne pravice za Trst in okolico, toraj za deželni zbor in za občino. Tozadevna spomenica se je izročila vladi.

Na Ogrskem

se je pričelo zopet obsežnejše gibanje za splošno in enako volilno pravico. Po sedanjih volilnih postavi imajo Madžari izključno nadvlado nad vsemi ostalimi narodi na Ogrskem. Kako postopajo z njimi Madžari, to smo osvetlili že v več številkah.

Na Srbskem

so se, kakor poročajo svetovni časopisi, zopet pričele homatije. Govori se, da hočejo prisiliti kralja Petra k odstopu in da postane Srbija ljudovlada (republika). Tudi se govori o ostrem nasprotstvu med Srbijo in Bolgarsko, tako da je baje celo vojska neizogibna. Kaj je na tem resnice, pokaže prihodnost.

Perzijski šah,

to je vladar perzijske države, in prestolonaslednik sta podpisala ustavo.

Štajerske novice.

Prilagamo današnji številki poštne položnice, po katerih se lahko, kakor omenjamo na drugem mestu, pošlje naročnina. Ker so pa nekateri cenj. bralci že uposlali naročnino za leto 1907., a pri toliki množini naslovov ni mogoče izbrati njih naslovov, zato dobijo položnice tudi ti. Naj si jih blagovolijo hraniti za bodoče.

„Slovenec“ in **narodni svet**. Sobotni „Slovenec“ govori o delokrogu narodnega sveta. Na stališče, da z volitvami nima narodni svet ničesar opraviti, smo se postavili mi že 7. decembra 1906 v članku „Štajerski poslanci in njih sklepi z dne 25. novembra“ in priporočamo „Slovenčevcem“ ta članek v resno razmotrivanje. Tam jasno povčarjamo, da mora imeti narodni svet v okvirju svojega delovanja izključno narodna vprašanja, da mora imeti torej omejen delokrog, in da politična vprašanja (torej tudi volitve) ne spadajo v njegov delokrog. Vidimo torej, da se vsaj v eni stvari enkrat strinjamo z gospodi „Slovenčevci“.

Osební boj „Slovenskega Gospodarja“ zoper člane narodne stranke je prišel do meje ostudnosti. Mi smo izjavili takoj v prvi številki našega lista, da nismo prišli se pripraviti ampak, delat. Pri tem tudi vstrajamo. Zato odgovarjamo na strastne napade „Slov. Gospodarja“ mirno in dostojno, kakor smo to storili doslej, tudi v bodoče, in samo v toliko, kolikor se nam zdi v interesu stvari potrebno. V zadnji številki hoče naslikati „Slov. Gospodar“ našega urednika kot človeka, ki je menjaval svoje politično prepričanje. Koliko je na tem resnice, to vedo povedati nešteti prijatelji našega urednika, ki ga poznajo od nekdanj sem. Vsikdar je odločno zastopal demokratično, t. j. ljudsko stališče v političnem življenju in je bil vsikdar neizprosno sovražnik klikovske politike na Spodnjem Štajerskem. „Slovenski Gospodar“ omenja tudi, da je bil naš urednik svoj čas sotrudnik „nemškega socijaldemokratskega lista“. Naj se izve resnica. Izhajal je v Mariboru svoj čas list „Unabhängige Marburger Zeitung“, izdavan od socijalnega demokrata. Glavni in edini namen listu je bil neizprosno boj proti nemški kliku, proti korupciji v nemškem občinskem svetu mariborskem. Da je list svojo nalogo vestno izpolnjeval, kaže dejstvo, ki ga morajo priznati dr. Korošec in njegovi, da ni bilo lista, ki bi bil od mariborskih Nemcev bolj osovražen, kakor dotični list. Pribijemo, da je storil ta list v svojem kratkem ostoju desetkrat in stokrat več dobrega za mariborske Slovence, kakor sedanje trobilo mariborskih krščanskih socijalcev „Südösterreich. Stimmen“. Naj pa dokažejo gospodje dr. Korošec

in drugi, da je dotični list napisal le eno besedo proti Slovincem. Da je pomagal naš urednik pri listu s takimi cilji, to si še danes šteje v čast. Dr. Korošec ve prav dobro, da je vse to resnica, a njemu za resnico ni, gre se mu le za to, da krađe čast in poštenje onim, ki so nastopili proti njegovi samoljubni politiki. Da je ljudem s takimi nameni vsako in najostudnejše sredstvo dobro, to bi lahko dokazali na nešteti slučajih. Mi pa pri vseh teh napadih ohranimo mirno kri.

„Štajerc“ in „Narodni list“. Naše stališče o časopisih je znano. Mi ne svarimo niti pred „Gospodarjem“ niti pred „Štajercem“, ampak prepuščamo razumnosti bralcev, da se sami odločijo, kje se hočejo kaj novega učiti. Drugače je začel postopati „Štajerc“, akoravno bi mu tega iz lastne koristi ne bilo treba storiti, ker s tem sam sebi najbolj tla izpodkopava. V zadnji številki je na naravnost surov način napadel dva ptujska vplivna Slovence in ju sramoti in žali in zakaj? Ker sta baje med „Štajercevce“ razširila „Narodni list“ s tolikim uspehom, da sta pridobila narodni stvari navdušene pristaše zlasti okoli Ptuja. — Ljubi „Štajerc“, ti si vendar naprednjak! Zakaj se pa huduješ, če Tvoji odjemalci ljubijo list z naprednim programom. „Narodni list?“ Kako more sploh list, ki se napreden imenuje, koga sramotiti in žaliti, ako priporoča čitati še kak drug napreden časopis, recimo „Narodni list?“ „Štajerc“, s svojim sramotenjem mož, ki „Narodni list“ razširja, bodeš slabo opravil. Dobili smo od več prejšnjih in sedanjih čitalcev „Štajerca“ dopise, kjer napade „Štajerca“ zoper „Narodni list“ odločno obsojajo. „Štajercu“ bi „Narodni list“ že ugajal, če bi se šlo „Štajercu“ samo za naprednost Slovencev, toda jezi ga, da „Narodni list“ v svojem naprednem smislu zastopa slovensko narodno stališče. Napreden človek, ki pa ni naroden, je pa v naših razmerah nekaj nemogočega. Sploh pa ni naprednjak, ampak nazadnjak najslabše vrste, kdor bi pod krinko naprednosti hotel človeku iz srca iztrgati narodni čut ali ga napraviti za nasprotnika lastni narodnosti. Slednje pa „Štajerc“ hoče, vendar mu je pri tem „Narodni list“ štrene zmešal. Da se „Štajerc“ zategadel jezi in pošene ljudi žali, mu bode neizmerno škodovalo. Naprej torej možje, ki razširjate „Narodni list“ med naše ljube slovenske rojake, katere hočete izdateljji „Štajerca“ umetno in s spletkami odtujiti slovenskemu narodu!

Glavni odbor narodne stranke se sestane k prvi seji dne 6. t., ob 10. uri dopoldne v mali dvorani „Narodnega doma“ v Celju. Na dnevnem redu je volitev predsednika, dveh podpredsednikov, dveh tajnikov, blagajnika, dalje raznih poročevalcev, ter končno izvrševalnega odbora. Dalje bo razgovor o stališču strankinih zaupnikov na zaupnem shodu v Mariboru glede ustanovitve narodnega sveta, stališče stranke pri bodočih državnozborskih volitvah in mnoge druge važne zadeve. Pozdravljeni, možje-zastopniki spodnještajerskih Slovencev! Obilo blagoslova Vašemu delu! Naprej za plemenitimi cilji!

Na delo, narodni trgovci! Kakor smo že poročali, priredi slov. trgovsko društvo v Celju 2. srečana plesni venček, katerega čisti dobiček je namenjen za zaklad slovenske trg. bolniške in podporne blagajne za Spodnji Štajer. Da je to važen korak za slov. trgovstvo, mora pripoznati vsakdo. In ne samo za trgovstvo, ampak za vse štajerske Slovence, ker dobro organizirano in razvito trgovstvo je za razvoj vsakega naroda neobhodno potrebno. Zato se obračamo do vas, narodni trgovci, na deželi in po trgih, agitirajte v svoji okolici pri znancih in prijateljih za ta plesni venček, nabirajte prispevke in ako se ta ali oni pod nobenim pogojem ne more udeležiti, naj se pošljejo prispevki na Slovensko trgovsko društvo v Celju pod označenjem: „Za ustanovni zaklad trgovske bolniške blagajne“. Tudi pri različnih veselicah, zabavah in kjerkoli je priložnost, naj trgovci in trgovski sodrujci nabirajo za ustanovni zaklad trg. bol. blagajne in naj se pošlje na že zgoraj omenjeni naslov. Ko bomo imeli štajerski slov. trgovci svojo bolniško in podporno blagajno, potem lahko porečemo: „Sedaj imamo nekaj, kar nas tesno druži in kjer pridemo drug z drugim v dotiko, da lahko povemo vsak svoje mnenje, da tudi še kaj drugo začnemo,

kar smo dosedaj zamudili. Noben stan in tudi trgovski po drugod ni tako slabo organiziran, kakor smo mi slovenski štajerski trgovci do sedaj.

Okrajni odbor narodne stranke za Celje, okolico, Taharje, Trnovlje in Levec. Ta odbor se je sestavil dne 1. t. m. in šteje 22 članov. Predsednik je g. dr. Anton Božič.

Okrajni odbor Nar. stranke za sevniški in brežiški okraj je sklenil v svoji seji dne 1. t. m., da se vrši javni politični shod Nar. stranke v nedeljo dne 27. t. m. v Sevnici.

Ustanovni shod izobraževalnega društva v Celju. Za dan 1. januarja popoldne je bil napovedan ustanovni shod izobraževalnega društva v Celju. Ker je imel prvokrat v Celju nastopiti kot govornik za ta okraj izvoljeni poslanec pete kurije dr. Korošec in ker bi naravno moral v zadevi izobraževalnega društva biti k shodu vsak Slovenec pripuščen, kateremu je izobrazba ljudstva pri srcu, hoteli smo se tudi člani narodne stranke shoda udeležiti. Shod je bil dobro obiskan in je bilo navzočih okoli 200 ljudi (ne 4 kmeti!) zlasti iz Celja in okolice. Dočim je pa bilo naštetih med udeleženci 72 oseb, ki so še pred kritkim ljudsko šolo zapustile, zabranil se je pristop mnogim uglednim narodnjakom, kakor kmetu Mahnetu iz Trnovelj, zdravniku dr. Sernecu, nadučitelju Gradišniku itd., kar se je občutilo kot popolnoma neutemeljena žalitev članov narodne stranke. Sklicatelj shoda g. vikar Gorišek je bil od g. dr. Janka Serneca opozorjen, da je bil g. vikar četudi ne povabljen pripuščen celo k zaupnemu političnemu shodu narodne stranke dne 8. decembra, a gospod vikar je je odvrnil: „Mi pa Vas vkljub temu ne pripustimo k našemu shodu“. Poslanec dr. Korošec, ki je znan kot dober ljudski govornik, je v daljšem govoru razpravljal o potrebi izobrazbe ljudstva, zlasti kmetov in je bil ta govor splošno z odobravanjem sprejet. Le opazka govornika, da neko novo gibanje (narodna stranka!) hoče dotiko duhovnikov z ljudstvom odpraviti, je bila od poklicane in meročajne strani kot neresnična zavrnena. Dobri utis dr. Koroševih besed je pa popolnoma pokvaril drugi govornik vikar Gorišek, ki je imel skrajno nesrečen nastop. Mesto da bi govoril o izobrazbi in dotičnem društvu, je z njemu lastno hudobnostjo mrcvaril narodno stranko, kar je izzvalo buren odpor zborovalcev, celo takih, katere je bil sam na shod povabil. Baval se je zopet s stavkom knjižnice „Štajerski Slovenci, kaj hočemo“, kjer je pisatelj knjižice izrazil svoje mnenje, naj se vera ne vlači brez potrebe v javnost. Gospod Gorišek je bil toliko zloben, da je z ozirom na ta stavek obdolžil narodno stranko kot tako, da hoče vero izključiti celo iz cerkve, ki je tudi javna in vsakomur pristopna. Nasproti temu se je povedalo gospodu Gorišku, da omenjena knjižnica ni bila nikdar od narodne stranke v celnem obsegu sprejeta kot program, ampak da je ta knjižica bila svoj čas od nekaterih narodnjakov izdana kot nekaj poziv, k ustanovitvi neodvisne stranke, da je torej nepotrebno iz omenjenih besed, katere nepristranski človek v drugem slislu tolmači, kovati kapital zoper narodno stranko in zoper njo hujskati. Seveda je gospod Gorišek moral pogrevati tudi opazko o papežu in Francozih iz „Narodnega lista“, nikakor pa ni smatral primernim zavračati krivice „Slov. Gospodarja“ storjene narodni stranki: petrovške volitve, razdružljivost zakona, 4 kmetje na shodu 8. decembra! Da je narodna stranka sto in sto do sedaj nedelavnih in mlačnih Slovencev vpregla k navdušenemu delu za splošni narodni napredek, tega pravični gospodje ne upoštevajo, ampak le iščejo, kje bi našli kako besedico, katero bi mogli zoper narodno stranko izkoriščati. Tako postopanje ni sposobno vzdržati dobre odnošaje med častito duhovščino in narodom in upamo, da se to pravočasno izprevidi. Mi ne bomo izvajali nikakih posledic iz nerodnega nastopa g. Goriškega, ampak želimo, naj se gospodom posreči doseči obilo uspehov v izobraževalnem društvu. Ker smo samo ob sebi umevno prijatelji izobrazbe in napredka, izražamo željo, da tudi naši somišljeniki pristopijo k društvu. Nam je tudi prav, če ustanovitelji društva ljudstvo izobrazijo popolnoma po katoliških načelih, za kar mi po njih mnenju pač nikakor nismo sposobni, vendar pa pripomnimo, da bomo

vsako krivično hujskarijo zoper stranko najčistejših namenov, narodno stranko, vselej neusmiljeno ožigosali in razkrinkali. V eni točki se z izvajanjem g. Goriškega popolnoma strinjamo, v tem namreč, da mora Narodni dom s svojimi prostori biti na razpolago vsem ljudskim prireditvam in shodom brez ozira na prireditelje.

Naravnost neverjetno! Na ustanovnem shodu izobraževalnega društva za Celje in okolico je v političnem delu svojega govora g. vikar Gorišek med drugim baje izjavil: „Med našim narodom na deželinidrugega inteligentnega (izobraženega) človeka, kakor le duhovnik; le duhovnik je dosedaj izobraževal naše ljudstvo.“ Prepuščamo te besede svojim razumnim bralcem v resno premočtrivanje.

Narodna stranka in celjski denarni zavodi. Gospod vikar Gorišek, katerega konzumna nesreča je znana, je na shodu dne 1. januarja zasmehljivo omenil, da se nam sanja o častnih mestih pri posojilnici in drugje. Da se take neumnosti ne bodo še nadalje trosile med nerazumne ljudi, enkrat za vselej izjavljamo, da mi žvižgamo na vsa odborniška mesta bodisi pri celjski posojilnici ali južnoštajerski hranilnici ali zvezni tiskarni. Če bi nam bilo res na tem ležeče, imeli bi te zavode že z lahkoto v svojih rokah ali bi pa imeli potrebne lastne zavode te vrste. Stvar je pa ta, da smatramo našemu ugledu kot primernejše, da vsega tega sedaj ne maramo, ker imamo nujnejše posle. Nam se ne mudi!

Čebelarstvo za Spodnje Štajersko je imelo minolo soboto, dne 29. decembra 1906, svoj redni občni zbor. Zbog slabega vremena ni bila udeležba takšna, kakor bi bila sigurno ob lepem času. Vendar je bilo navzočih do 30 čebelarjev. Iz poročila tajnika g. nadučitelja Strelca posnemamo, da je odbor osredotočil svoje glavno delovanje v organiziranju podružnic na postavni podlagi. Društvo je imelo v začetku l. 1906 16 podružnic, tekom leta ste prirastli 2. Natančne slike glede podružnic ni mogel podati, ker od mnogih še ni prejel letnih poročil. Istotako seveda iz enakega vzroka ni mogel podati natančnega poročila glede števila udov, vsekakor pa šteje društvo danes do 500 članov. Glavno društveno delovanje pa je obstajalo v delu potovalnega učitelja, ki je sicer v nekaterih krajih, kakor n. pr. v Vidmu doživel bridke izkušnje, a je v celnem letu 1906. predaval o čebelarstvu na 19 krajih. Potovalni učitelj g. Jurančič je kot večak v svoji stroki povsod priljubljen in ga čebelarji in tudi drugi povsod z veseljem poslušajo. Za njegovo vstrajno in požrtvovalno delo mu je zbor izrekel iskreno zahvalo. — V imenu blagajnika je poročal gosp. prof. Zelenik, da je bilo prebitka od lanskega leta 128 K 15 vin., od deželnega odbora je prejelo društvo 200 K, obresti od naložene glavnice so nanesle 6 K 64 vin., podružnice so dale 95 kron 14 vin.; torej je bilo skupnih dohodkov 430 K 28 vin.; stroškov pa: potovalnemu učitelju g. Jurančiču je dalo društvo 300 K, za tiskovine in razpošiljanje istih 15 K 72 vin., torej skupaj 315 K 72 vin.; tako je prebitka 114 K 51 vin. Gosp. Zdolšek predlaga z ozirom na to, da društvo upa prihodnje leto na ugodnejše gmetno stališče, in da se g. Jurančiču vsaj deloma povrne požrtvovalni trud, naj se mu da od prebitka še 100 K, kar se enoglasno sprejme. — V novi odbor so voljeni gg. Zelenik, Kurbus, Strelec, Volovšek, Sivka, Zdolšek in Juri Samec, kot pregledovalci računov pa gg. Levstik, dr. Štefan Rajh in Lukman. — Odbor si je izvolil za predsednika gosp. nadučitelja Kurbusa iz Slivnice, za tajnika gosp. nadučitelja Sivka iz Št. Jurja ob j. žel. S tem se je začasno premestil sedež društva v južni del slovenske Štajarske. — Pri slučajnostih želi g. učitelj Levstik, naj bi društvo delalo na to, da se priredi čimnajeveč potovalnih zborovanj in naj bi se v krajih, kjer je čebelarstvo zanemarjeno, dala vzgledna orodja, n. pr. premakljivi panji itd., sploh vzorni čebelnjaki. — Gosp. Kurbus izraža željo, naj bi se posebno začelo organizirati čebelarje savske doline. Hvalo se izreče tudi g. nadzdravniku Volovšku, ki je svoj uzorni čebelnjak, ki ga je stal nad 1000 kron, dal celjski podružnici čebelarskega društva v poučne namene na razpolago.

Ali so slovenske čebele manj vredne ko nemške? Na zborovanju čebelarstva društva za Sp. Štajersko dne 29. decembra se je omenil slučaj, da je štajerska kmetijska družba razpisala 300 K za one, ki bi se udeležili čebelarstva razstave, katera se je vršila v pretečenem poletju v Ljubnem na Gornjem Štajerskem. Tudi čebelarstvo društvo spodnještajersko je prosilo za svoje člane, ki so se te razstave udeležili, podpore, a ni dobilo nič. — Omenil se je tudi drug slučaj: Štajerska kmetijska družba dobi od ministrstva 8000 K na leto, katero svoto lahko uporabi v podporo čebelarstva. Iz tega vzroka je čebelarstvo podružniča pri Sv. Urbanu pri Ptuj prosila za podporo, a je bila zavržena mej drugim z opombo, da štajerska kmetijska družba podpira samo I. štajersko, t. j. nemško čebelarstvo društvo. Torej za slovenske čebele v Gradcu nimajo denarja, pač pa nemškim gospodom diši to, da jim slovensko ljudstvo kakor čebele pridno polni njihove nemške mošnje. Čebelarji so zato sklenili, da predložijo celo zadevo ministerstvu in da se v bodoče za podpore sploh obračajo edino do ministrstva. Upamo pa tudi, da se bo našel kak slovenski poslanec, ki bo zadevi posvetil svojo pozornost in bo gospodom dokazal, da so slovenske čebele ravno toliko vredne kakor nemške.

V „Skalni kleti“ pri Celju je v nedeljo na Treh kraljev dan, dne 6. t. m. ob 4. popoldne domača plesna veselica. Vstopnina 40 vin. Čisti dobiček pripada „Dijaški kuhinji“ v Celju. Prijatelji neprisliljene zabave, pridite!

Celjsko porotno sodišče. Za bodoče zasedanje so izzrebani porotniki: 1. Franc Simončič, gostilničar v Sevnici, 2. Avgust Deisinger, potnik v Celju, 3. Karl del Cott, trgovec v Brežicah, 4. Anton Cvenkel, trgovec v Dobrtiški vasi, 5. Franc Praunseis ml., posestnik v Št. Jurju ob j. žel., 6. Rajmund Bratanič, trgovec v Lučah, 7. Jožef Druškovič, trgovec v Kozjem, 8. Ivan Česar, podobar v Mozirju, 9. Vincenc Kolšek, notar v Šoštanj, 10. Anton Wimpolschek, kolar v Brežicah, 11. Jožef Wagner, trgovec v Šmarju p. J., 12. Jožef Schener, mesar v Rajhenburgu, 13. Franc Plevčak, mesar v Gaberji, 14. Jožef Winter, trg. v Zg. Žrečah, 15. Jožef Berlisg, trgovec v Rogatcu, 16. Jožef Koss ml., gostilničar v Oplotnici, 17. Franc Kowatsch, posestnik v Konjicah, 18. Peter Majdič, posestnik itd. na Sp. Hudinji, 19. Martin Šuster, trgovec v Mozirju, 20. Ivan Rataj, pek v Rajhenburgu, 21. Karl Vanič, trgovec v Celju, 22. Ignac Gotscher, posestnik v Hrastju pri Žusmu, 23. Rudolf Tabor, krojač v Celju, 24. Luka Pogač, posestnik v Pamečah, 25. Miha Prusel, čevljar v Slov. Gradcu, 26. Franc Cukala, trgovec na Gomilskem, 27. Franc Smartschan, oskrbnik Celjske bolnice, 28. Miha Cerovšak, mesar v Šoštanju, 29. Jože Zevnik, trgovec v Brežicah, 30. Ivan Kostevc, gostilničar v Pišecah, 31. Franc Guček, gostilničar v Kozjem, 32. Alojz Turk, mlinar v Grajski vasi, 33. Ivan Gregorevčič, trgovec v Družmirju, 34. Ivan Jehovar, gostilničar v Pristovi, 35. Matija Krajnc, usnar v Gornjem gradu, 36. Leonhard Skok, posestnik v Gaberjih. B. nadomestni: 1. Jože Rebeushek, gostilničar v Celju, 2. Franc Selak, mesar v Celju, 3. Martin Premšak, posestnik v Škofjivasi, 4. Štefan Krenn, pek na Sp. Hudinji, 5. Friderik Jakowitsch, trgovec v Celju, 6. Jožef Krell, kancelist pri mestnem uradu v Celju, 7. Simon Otschko, čevljar v Celju, 8. Miha Altziebler, lončar v Celju, 9. Viktor Nasko, mizar v Celju.

Dijaška kuhinja v Celju je imela v šolskem letu 1905./6. dohodkov 3342 K 45 vin. Razdelilo pa se je v letu vsak dan nad 50 kosil, za kar se je izdalo 4518 K 24 vin. razni drugi stroški so znašali 165 K 80 vin., torej skupni stroški so znašali 4684 kron 4 vin., in znaša primanjkljaj 1341 K 59. — Za šolsko leto 1906./7. se je sprejelo na hrano za vsak dan 54 dijakov, kar bo zvezano s stroški okoli 4700 kron. Blagi prijatelji siromašne šolske mladine naj ji tudi v tem letu stoje ob strani!!

Zvišanje poštnih pristojbin. Za pisma v krajevnem prometu se bo moralo plačevati ne kakor doslej 6, ampak 10 vin. Poštne nakaznice bodo stale 3 vin., listine za brzojave 2 vin.

Imenovanje. Gosp. Franc Vogrinc v Šoštanju imenovan je sodnim kancelistom za Novo mesto.

Pri seji „občine Breg“ pri Celju so plačali nepokorni člani globo 2 kroni v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Plače cestarjev, za katere se je v državnem zboru potegnil dr. Korošec, namerava vlada še to leto urediti.

Visok sneg je zapadel tekom minolega tedna po celem Spodnjem Štajerskem. Tako smo dobili med drugim iz Žetal pri Rogatcu poročilo, da se od 25. decembra naprej nihče ni mogel po cesti voziti zaradi previsokega snega.

Slovensko delavsko podporno društvo v Hrastniku bode imelo v nedeljo dne 20. t. m. svoj redni občni zbor v gostilni g. Ferdo Roša v Hrastniku. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

V rudniku na Ojstrem pri Hrastniku je nedavno podsulo in težko poškodovalo rudarja Iv. Sršena.

„Smrt Zajcem!“ K temu predmetu smo prejeli in objavimo sledeče zajcem prijazno mnenje. Kmet Golavšek je na shodu 8. decembra glede zajcev izrazil pač le svojo lastno željo, s katero se ne strinja mnenje vseh soobčanov. Krik „smrt zajcem“ bode s širjenjem kmetske izobrazbe osobito v onih pokrajinah štajerske dežele, v katerih se ljudstvo ne bavi v prvi vrsti z vinorejo, popolnoma ponehal in mnogi naši razumni kmeti so dandanes že zoper „smrt zajcem“. Zakaj? Kam bi vendar prišli, če bi se uvedla „prosta in enaka lovna pravica“? Vsak kmet, vsak mal posestnik bi imel lovsko pravico na svojem zemljišču, bil bi vsled tega oborožen in smel streljati kakor se mu ljubi; marsikateri bi vsled lovske strasti prekoratil meje svojega posestva, bi ustrelil sosedovega psa, kateri je njegovega zajca preganjal, prepri. tepeži. telesno poškodovanje, lovska tatvina bi bili na dnevnem redu in dali povod mnogoštevilnim pravam, kar gotovo ne bi bilo v prid in korist kmeta. Na drugi strani pa je lovška najemnina ali nakupnina za naše občinsko gospodarstvo jako velike važnosti, da, v mnogih slučajih je lovška najemnina največji dohodek naših občin; pa naj številke govori.

Lovnina sledečih občin znaša:

Griže	K 471
Velika Pirešica	„ 350
Sv. Pavel pri Preboldu	„ 300
Sv. Peter v Sav. dol.	„ 700
Gotovlje	„ 450
Celje okolica	„ 770
Teharje	„ 880
Marijagradec	„ 60
Škofjivas	„ 642
Sv. Martin v Rož. dol.	„ 360
Žalec	„ 80
Svetina	„ 230
Sv. Jurij ob juž. žel.	„ 511
Petrovče	„ 772
Sv. Krištof	„ 205
i. t. d.	

Če bi torej občine izgubile te lepe dohodke, bi marsikatera občina bila primorana zvišati občinske doklade, kar ne bi samo dotično občino, ampak vsakega posameznega davkoplačevalca občutno zadelo. Iz teh vrst blagovolite torej razvideti, da imamo dovolj vzroka biti zoper izrek „smrt zajcem“. Omeniti še moram, da ima tudi dežela od v zakup danih občinskih lovišč lepe dohodke, ker mora vsak lovski najemnik plačati od najemnine 10% tno deželno doklado.

Objavili smo ta dopis, ker ima gotovo mnogo za sebe in se mora čuti obe plati zvona, da se potem resnica spozna. Vendar pa moramo reči, da so pritožbe zoper zajce zelo mnogoštevilne in kmet Golavšek ni osamljen v ti stvari. Poljedelci so zlasti blizu grajščin hudo oškodovani.

Savinska podružnica „Slovenskega planinskega društva“ namerava sezidati na severni strani Ojstrice nad Logarsko dolino Frischaufovo kočo.

O občinskih volitvah v Mozirju smo prinesli zadnjič poročilo, v katerem pa je nastala pomota, ker je pri tisku slučajno izpuščen skoro cel stavek. Rekli smo tam, da je „v tretjem razredu zmagala katoliška narodnonapredna stranka tržanov“; glasisi se je imel stavek, da je zmagala v III. razredu kat. narodnonapredna stranka, v II. in I. pa stranka tržanov, ki je bolj gospodarskega značaja. Županom je izvoljen g. dr. Jože Goričar, zato smo prepričani, da bo novi odbor deloval v

smislu vsestranskega gospodarskega napredka občine. — Kakor smo prejeli poročilo, je v občini Mozirska okolica izvoljen za župana prejšnji župan tržke občine Mozirje.

Šoštanj. V trgu in v okolici z napetostjo čakajo kakšne prireditve od strani „Saleske čitalnice v Šoštanju“ — pa vse zaman. Ali hoče čitalnica po štiriindvajsetletnem pridnem delovanju v petindvajsetem letu obstanka zasnivati? „Saleska čitalnica“, zbudi se iz tritetrletnega spanja!

V Vojniku postane vodja hiralnice dr. F. Breženik, dozda rudniški zdravnik v Pliberku na Koroškem.

„Prostovoljna požarna bramba v Šmarji pri Jelšah“ priredi v nedeljo dne 6. januarja 1907 v dvorani g. Karola Jagodič v Šmarji plesni venček s tombolo. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za nečlane 1 K, za člane v društveni opravi in za kmete 40 v. za osebo.

Iz Slivnice pri Mariboru. Slivničani se vedno pljuvajo v svojo skledo. Pred kratkim so se vršile občinske volitve. Izvoljeni so sami pristaši ptujske klepetulje. Kumauer podomače Komar, Löschniggi in Wrehsner. Svečeništvo se volitve ni udeležilo, boji se zamere. — Slivniški grad je prešel v last g. grofa Schönborna, ki je strog katoličan. Njegovi uslužbenci so večinoma Čehi, grof občuje z njimi v češčini. Ali se bodo politične razmere z novim gospodarjem predručile, pokaže nam bodočnost. Grof ostane tudi ud hočke mlekarne, če ravno so se drugi grajščaki z novim letom odcepili in ustanovili svojo mlekarno s sedežem v Mariboru. Hočka mlekarne si je tekom par let priborila v Mariboru ugledno mesto. Grajščaki jo hočejo ugonobiti, pa bo težko šlo. Narodno občinstvo v Mariboru ima dolžnost, delati na to, da se slovensko podjetje vzdrži na mestnem tugu.

Občinski odbor v Bistrici pri Mariboru je sklenil izključno slovensko uradovanje. Za družbo sv. Cirila in Metoda je podaril 20 kron.

Mariborski zdravniki so sklenili, da v oči-gled splošni draginji, zvišajo svoje tarife.

Občinski odbor v Mariboru si je županom izvolil dr. Schmidererja.

V Št. Ilju v Slov. Gor. kupuje „Südmarka“ veleposestvo gospe Prnceve, katere glas je bil pri zadnjih občinskih volitvah za Slovence odločen. Kaj dela mariborsko vodstvo Slovencev?

Obravnava o Kaiserjevem konkurzu v Ptuj se vrši 12. t. m. Čuje se, da zgubi nemška hranilnica velike svote. Kaiserjeve hiše namerava baje kupiti Strasschill ter odpreti v njih šnop-sarije.

Pri Sv. Tomažu blizu Ormoža so po dolgem prizadevanju dobili zdravnika v osebi g. dr. Stanislava Folneckega, ki je svoj čas bil pri Sv. Jurju ob Ščavnici.

Središče. Pretekli teden smo imeli sneg, kakor že več let ne. Nekaj dni je bil hud mraz, 15 stopinj pod ničlo, a zdaj je postalo zopet bolj toplo. Vlaki, ki prihajajo z Ogrskega, imajo vsak dan po dve uti zrmude.

Pri Sv. Marku niže Ptuja so ustanovili dne 16. grudna 1906 posojilnico-rajtaženovko pod graško nemško zvezo. Ne moremo zopet dovolj jasno povdarjati nujne narodne potrebe, da se možje-narodnjaki, kjerkoli čutijo potrebo po ustanovitvi posojilnice, obračajo na domačo Zadružno Zvezo v Celju. Gospodarska osamosvoja ni mogoča, če sami silimo pod Gradec. — V načelstvo markovske posojilnice so voljeni: Alojz Strelec, veleposestnik v Prvencih, načelnik; Marko Strelec, kmet v Markovcih, podnačelnik; kot nadaljni člani: Franc Prelog, kmet v Sobotincih, Simon Črešnik, posestnik v Bukovcih; poslovođa in blagajnik je orgljavec Jožef Kegl. Načelnik nadzorstva je g. župnik Skubovski, njegov namestnik pa pa markovski predstojnik Ivan Veršič.

Umrl je v Gradcu v bolnišnici 56letni gozdarski inženir iz Vranskega Štefan Šrems.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

V Št. Vidu v Podjurski dolini so pri občinskih volitvah dne 18. decembra 1906 zmagali Slovenci

v vseh treh razredih. Nasprotniki so napeli vse svoje sile, da bi prodrl, pa jim ni šlo. Slovenci so imeli v 3. razredu 116, nasprotniki pa 50 glasov, v 2. razredu Slovenci 31, nasprotniki 17 glasov.

V Rožeku so pri občinskih volitvah dne 20. decembra 1906 v 3. razredu zmagali Slovenci, v 2. in 1. pa nasprotniki. Godil se je od nemške strani nečuten pritisk. Slovenci so vložili vsled očitivnih sleparstev protest.

V Št. Petru v Velikovcu so pri občinskih volitvah dne 20. dec. 1906 zmagali Slovenci v 3. in 2. razredu brez vsakega odpora nasprotnikov in so izvoljeni vrli slovenski kmetje. Za prvi razred so imeli Slovenci pripravljenih 6, nasprotniki pa 5 glasov. V zadnjem trenutku pa je Slovencem na doslej nepojasnjen način zginilo 1 pooblastilo, tako da je moral vsled enakosti glasov odločiti žreb, ki je odločil za Nemce. Gotovo bodo pri prihodnjih volitvah Slovenci gospodarji v vseh treh razredih.

Pri občinskih volitvah pri Sv. Štefanu ob Zili so zmagali Slovenci v vseh treh razredih. — Na podlagi sporazuma (kompromisa) so bili v Grebinjskem Kloštru izvoljeni v III. in II. razredu Slovenci, v I. pa Nemci.

Celovski „Mir“ bo baje za časa bodočih državno-zborskih volitev izhajal v Ljubljani, da bo lahko tem krepkeje posegel v volilno borbo.

Kranjsko.

Društvo slovenskih profesorjev v Ljubljani je imelo dne 28. decembra l. l. svoj redni občni zbor, ki je bil dobro obiskan. Društvo šteje sedaj 122 članov.

Začasno vodstvo blaznice na Studencu pri Ljubljani prevzame dr. Göstl.

Žalosten božični večer so imeli v Ardnem pri Sv. Duhu nad Krškimi pri Lekšetovih. Ob pol 1 uri, ravno med polnočnico, je začelo goreti v hiši, kjer so bili doma le trije majhni otroci. Starša in večji sin so odšli k polnočnici, pustili v hiši gorečo petrolejko, ki so jo mali otroci menda prevrnili in tako zanetili ogenj. Ko so se vrnili od polnočnice, so našli le zid s tlečim tramovjem. Otroci so zgoreli.

„Narodna založba“. V Ljubljani se snuje društvo, ki ima namen, zalagati knjige poljudno-znanstvene vsebine. Vzvišeno nalogo si stavi društvo, zanesti pravo, plemenito izobrazbo med slovensko ljudstvo. Namerava izdajati knjige tudi za mladino, ki je zapustila šolo, katera mladina do danes nima dobrega slovenskega berila. Izdati hoče poljudno zgodovino turških vojsk in kmetijskih pantov, zgodovino slovenske reformacije, t. j. protestantskega gibanja med Slovenci za časa Trubarja, zgodovino francoske vlade na Slovenskem in mnogo drugih lepih stvari ima Narodna založba v načrtu. Mi ji želimo uspeha!

Ciril in Metodova družba je razpečala vso svojo zalogo božičnih in novoletnih razglednic.

Novo mestno hišo sezidajo v kratkem času v Ljubljani.

Slovensko kmetско in gospodarsko društvo za Jesenice in okolico se je osnovalo dne 30. decembra 1906. Navzočih je bilo izredno mnogo vrlih kmetovalcev; v odbor so voljeni sami zavodno-narodni slovenski kmetje. Enaka društva nameravajo osnovati tudi za Bled in okolico ter za Lesce in levi breg Save. Društva nameravajo samostojno nastopiti tudi pri volitvah.

V Ljubljani je umrl kanonik Andrej Zamejic. Bil je blaga duša.

Primorsko.

„Soča“, glasilo narodno-napredne stranke za Goriško, začne z novim letom izhajati trikrat na teden. Stala bo na leto 15 K.

Narodno-napredno stranko na Goriškem hočejo preroditi, preosnovati ter jo postaviti na zdravo podlago resnega in trajnega dela. Zaupni shod stranke se vrši tekom tega meseca v Gorici. V znamenju praktičnega, smotrenega narodnega dela ji želimo uspehe.

Delavska zavarovalnica zoper nezgode v Trstu. Pri nadomestnih volitvah v to zastopstvo, kjer Slovenci dozdej sploh niso imeli govoriti, so dosegli Slovenci in Hrvatje dne 29. decembra l. l.

sicer mal, a vendar uspeh. V kategoriji za stavbno obrt sta izvoljena Slovenca Franc Pust in Alojz Lenček, v razsodišče pa gg.: Dragotin Hribar, Josip Turk, Ivan Ogrin in Josip Weibl.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici se krepko razvija. Poročevalec pri vladi si je ogledal glasbeno šolo društva in se je jako pohvalno izrazil. Društvo je dobilo za l. 1907. 1000 K podpore.

Zadružna zveza v Trstu je ustanovljena in prične v kratkem delovati.

Gospodarski paberki.

Zlata pravila živinoreji!

1. Krmi svojo živino kolikor mogoče dobro, skrbi za veliko in dobre krme.

2. Krmi in napajaj natanko ob določenem času.

3. Imej hlev snažen in v redu.

4. Skrbi za pravilno toploto (15° C) in za sveži zrak v hlevu.

5. Imej živino vedno snažno.

6. Ravnaj z živino ljubeznivo in prijazno, ne pretepaj jo.

7. Pazi pri živini na vsako izpremembo.

8. Ako ti živina zboli, preskrbi ji takoj najhitrejšo in najboljšo pomoči.

9. Pripusti plemenjaka šele v poldrugem letu za plemenitev.

10. Popolnoma rabi plemenjaka za pleme šele v tretjem letu.

11. Pusti svoje telice šele s poldrugim ali drugim letom plemeniti.

12. Po teletenju smeš pripustiti kravo šele po 8 do 12 tednih zopet k uplemenjenju.

13. Ne pusti krave molsti 6—8 tednov pred teletenjem.

14. Teleta naj dobivajo vsaj 8—12 tednov mleko.

15. Pazi med tem časom na to, da dobi tele povprečno eno šestnajstino svoje žive teže svežega in dobrega mleka za vsakdanji živež.

16. Krmi tele z zdrobljenim ovsom, otrobi oljnatih tropin in kratkim senom.

17. Krmi suho krmo, ne moči jo, napajaj posebej.

18. Ne privezuj telet k jaslom, to je škodljivo, pusti jih prosto.

20. Molzi vsak dan točno ob določenem času.

21. Izmolzi do zadnje kaplje.

22. Po molži krmi; po krmljenju pusti živino počivati.

23. Meri vsaj po dvakrat na mesec, koliko tvoje krave molzejo.

24. Če hočeš imeti plemenjaka (bika) dolgo časa za pleme, daj mu ovsu in sena: ne krmi ga s peso, repo, tropinami itd.

25. Daj živini vedno sol (20 gr na glavo), mladi živini klajno apno.

26. Skrbi živini za dobro, snažno pitno vodo; z gnojnico ali drugo nesnago mešana voda, kakor tudi pregorka ali premrzla voda je škodljiva.

Po „Koledarju za kmetovalca 1907.“

Koledar za kmetovalca 1907, ki ga je uredil drž. mlek. nadzornik Legvart, je ravno kar izšel. Koledar so spisali najboljši slovenski strokovnjaki iz vseh strok kmetijstva v kratkih in umljivih člankih, kmetovalcu vedno potrebnih. Vsebinska koledarju je: Kratek opis umne živinoreje, različne razpredelnice o krmi, krmljenje goveje živine in prašičev, prašičereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, bolezni mleka, mlekarstvo in sirarsko zadružništvo. Obdelovanje travnikov, naprava umetnih travnikov, osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila, gnojenje rastlinam; sadjereja, naprava sadovnjakov, oskrbljevanje sadnega drevja; vinoreja, kletarstvo, bolezni vina, najvažnejše bolezni živine. Kmetijski zakoni, razdelitev gozdov in pašnikov, vodopravni zakon, lovski zakon, živinorejski zakon. Zadružništvo, posojilnice, konsumna društva, različne kmetijske zadruge. Hmeljarstvo, različne razpredelnice za setev in žetev, preračunjenje funtov v kile, oralov v hektarje. Tabele za knjigovodstvo itd. Koledar je izborno sestavljen in se vsakemu nujno priporoča. Cena koledarju je K 1'60, s pošto K 1'80. Naroča se pri tvrdki Ivan Bonač v Ljubljani.

LISTEK.

Slike iz vzgoje.

Piše A. P.

4. Mlado drevesce se da upogniti, staro ne več.

Žumrov Andrej je bil kaj malovreden deček. Navadno se je potepal in lenaril po gozdu in polju, lovil ptice in trpinčil vse, kar mu je prišlo živega v roke. Bila pa je vsega kriva njegova mati. Bila je vdova in imela je le enega edinega otroka — namreč Andreja. Matere so pa že navadno mehkega srca, a Žumrovka je bila pa že celo preprizanesljiva. Vse mu je spregledala, vsako nerodnost odpustila takoj in vse dovolila — bil je pač edini sin. In ta edini sin je rastel kakor „nemo živinče“ brez pravega straha in brez pravega dela.

Ko so sinove hudobije postajale vedno hujše in še celo materi ni prizanašal, je še le opazila zaslepljena mati slabe sadove svoje malomarne vzgoje. Hotela je popraviti, kar je pregrešila, hotela je nadomestiti, kar je zamudila. Začela ga je strahovati, a bilo je prepozno. Andrej ji je šibo iztrgal iz rok, jo zlomil, ji zlomljeno pred noge vrgel in pobegnil. Vsa žalostna in potrta je Žumrovka premišljevala, kako bi nepokornega potepača popboljšala.

Mislila si je: „Kdor ne dela, naj ne je!“ in je Andreju odtegovala hrano. Ker ni dobil fant dovolj jesti in dostikrat celo nič — mlad človek pa rad je — zato je skrivoma izmikal zdaj to, zdaj ono in tako je postal iz potepuha — tat. Slednjič so ga zavoljo nekega zločina zaprli in obsodili v večletno ječo.

Žumrovko je zadela ta sramota globoko v srce. Zbolela je jako nevarno in ko so jo prišle sode obiskat in tolažiti, jim je rekla: „Ljube moje, vzgled sem vam, kako ne smete ravnati z otroki. Premalo sem se brigala za vzgojo. — Pozneje sem hotela popraviti, pa sem še le pokvarila. — Mlado drevesce se še da upogniti, staro ne več, in če ga pa le hočeš se zlomi. — Zato pa me je Bog tako hudo zadel, pa pravična je tvoja kazen, o Bog.“

Več ni mogla, solze so jo obile in kmalu na to je izdihnila svojo dušo. Njena nespametna ljubezen do edinega otroka, je njega spravila v ječo med hudodelce, njo pa je pahnila v pre zgodnji grob.

Andreja je materina smrt nenavadno pretresla. Sporočili so mu takoj, da je mati umrla, a ni smel je iti pokropit, ni je mogel spremiti k večnemu počitku. Ko so doma pokapali mater, vzbudila se mu je med tistim zidovjem vest, ki mu je očitala, da je on zakrivil smrt materino.

Važno

za žene in neveste, katerim nameram, da so ravno dole nove pošiljatve volnenega blaga za nevestne in modernih stofov in kamgarna za žene obleke kakor tudi najnovejše v svilnatih robcih ter različnih vencov in šopkov. — Nadalje imam vedno veliko zalogo odev lastni izdelki, platno za rjuhe, cvilj, za žimnice građe za pernice in glavnice, preproge in garniture za postelje in mize.

Točna in strogo solidna postrežba

„Pri Ljubljančanu“

R. Stermecki & Celje

zalagatelj o. kr. držav. uradnikov

Manufakturna in modna trgovina

Na debelo in drobno.

V hiši slovenske posojilnice.

Ko je prestal zasluženo kazen, je bil ves drug. Rad se je sponinjal matere in obžaloval je, da ji je napravil toliko bridkosti. Včasih se mu je pa le vrivala misel: „Ko bi me bili v začetku strahovali, pa bi bilo vse drugače“.

Sejmi na Štajerskem v mesecu prosincu ali januarju 1907. 7. jan.: pri Novi Cerkvi, v Šmarju; 11. jan.: v Planini; 14. pri Sv. Filipu v Veračah; 17. v Kapeli pri Brežicah in v Petrovčah; na dan Sv. Boštjana pri Sv. Andražu v Sl. gor., v Ormožu, pri Sv. Mohorju blizu Podčetrtna, v Bučah in Vrenskigorci; na dan Sv. Neže na Teharjih; na dan Sv. Vincenca v Št. Ilju v Mozirju; na Sv. Pavla dan v Gomilnici, v Artičah in Slov. Gradcu; 14 dni pred pustom na Ponkvi; 20. v Rajhenburgu, v Št. Jurju ob Taboru (za živino in blago); 25. v Studenicah; 31. v Dobovi pri Brežicah.

Kletarsko društvo v Ormožu

vpisana zadruga z omejeno zavezo

priporoča svojo veliko zalogo

pristnega ljutomerčana

iz najboljših vinogradov ormoško-ljutomerskih goric.

5-2

Pošilja se od 56 litrov naprej.

(22)

Cene nizke.

Vzorci zastonj in franko.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolo- nama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učitelj- stvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitni- ske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Častna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatere vreče vseh velikosti po origi- nálnih tovarniških cenah

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike, dopisnice in poezije. 8

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba.

Deln. družba združ. pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani priporoča

slav. občinstvu svoja marčna piva v sodih in zabojih priznane najboljše kakovosti. Pri tej priliki se zahva- ljujemo vsem svojim dosedanjim p. n. odjemalcem in prijateljem za v pretečenem letu izkazano nam naklonjenost, se priporočamo v nadaljnjo podpiranje ter želimo vsem:

Srečno novo leto!

Veselo novo leto

želim vsem svojim c. odjemalcem, in se zahva- ljujem za izkazano mi zaupanje, ter se tudi v bo- doče priporočam v blagohotno naklonjenost.

Josip Hočevan, Celje Kolodvorska ulica št. 5

Poskusite in priporočite izdelke

Vydrove tovarne hranil v Pragi VIII. Cenovnik zastonj.

Različne tehtnice.

Izdelujem nove ter popravljam tudi stare, bodisi decimalke, premostne ali sploh vsake vrste tehtnic.

Štedilna ognjišča,

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor tudi mala in priprosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom do- brega izvršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne železne ograje

za prodajalne in skladišča ali pokopališča. — Popolnoma železna okna, primerna za za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljavno strelododov itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah.

9-9

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in zasebne hiše. — Železna vrata

= Svoji k svojim!

Vsakovrstne vodovode,

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidrav- lični vidri, odkoder se voda lahko po- ljubno napelje bodisi v kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Prevzamem popolno

napravo kopališč,

najsibodo gorka, mrzla ali parna kopališča, bodisi za zasebnike, zavode, občine itd. — Izvršujem vsa konstrukcijska dela, kakor mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnjice, ravne ali okrogle.

Priporočam se za obilno naročbo

IVAN REBEK

stavbeni in umetni ključničar

Celje, Poljske ulice 14.